

۱

- با توجه به تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، چند مورد نادرست ذکر شده است؟
- در آغاز قرن پنجم، بیشتر دانشمندان ایرانی به ضرورت، آثار خود را به عربی می‌نوشتند.
 - ابوعلی بلعمی همزمان با ترجمه کتاب «تاریخ الرسل و الملوك» اطلاعات دیگری راجع به تاریخ ایران بر آن افزود.
 - در عهد سامانی نثر مانند شعر پارسی رونق و رواجی نداشت؛ اما آوردن اصطلاحات علمی رایج شده بود.
 - در قرن چهارم و اوایل قرن پنجم، مدح پادشاهان و رجال دربار جایگاه خود را پیدا کرد.
 - امرای سامانی با تأکید به ضرورت تألیف به زبان فارسی دری، به هویتی مستقل دست پیدا کردند.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی

۲

- با توجه به تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، کدام موارد نادرست ذکر شده است؟
- الف: قرن چهارم دوره طلایی همراه با شکوفایی روح ایرانی بود که با زکریای رازی آغاز شد.
- ب: شاهنامه ابومنصوری به سال ۳۶۴ قمری به دست عده‌ای از دانشوران خراسان نوشته شد.
- ج: «تاریخ الرسل و الملوك» را ابوعلی بلعمی به دستور منصور بن نوح سامانی به زبان عربی نوشته است.
- د: عهد سامانی بیشتر به موضوع‌های حماسی، ملی و تاریخی توجه دارد و نثر این دوره ساده و روان است.
- ه: در دوره سلجوقی شعر حکمی و اندرزی به پختگی رسید و کسای مروجی قصیده‌ای در این موضوع سرود.

۴ (۴) ج - د

۳ (۳) الف - ب

۲ (۲) الف - ه

۱ (۱) ب - ج

کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی

۳

کدام عبارت از لحاظ تاریخ ادبیات «درست» است؟

- ۱ بسیاری از اشعار پارتی در آثاری مانند کلیه و دمنه و هزار و یک شب به جا مانده است.
- ۲ زبان پارتی تا اواخر دوره ساسانیان رواج داشت و در شرق و شمال شرقی ایران متداول بود.
- ۳ آثار ادبی منظوم و منثور زبان پهلوی از بین رفته، ولی ترجمه عربی و فارسی برخی از آنان موجود است.
- ۴ فرمان‌ها و نامه‌های شاهان هخامنشی که به خط میخی نوشته می‌شد، مربوط به (۳۰۰ ق.م) تا حدود (۷۰۰ م) است.

کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی

- «آثاری که به زبان پهلوی تألیف شده، بیشتر آثار دینی زردشتی است. حتی رساله‌های کوچکی که معمولاً آنها را در زمره آثار غیردینی به شمار می‌آورند، رنگ دینی دارند. آثار ادبی منثور و منظوم این زبان از میان رفته است، ولی ترجمه عربی و فارسی بعضی از آنها مانند «درخت آسوریک و بادگار زیران» در دست است.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

سراسری-انسانی-۱۴۰۲ تیرماه

کدام عبارات از جنبه تاریخ ادبیات «درست» است؟

- الف- ایجاز و اختصار، کوتاهی جملات و بهره‌گیری کمتر از لغات عربی از ویژگی‌های نثر دوره غزنوی و سلجوقی است.
ب- قرن چهارم هجری دوران غلبه، رواج، حفظ و ارائه آداب و رسوم ملی در ادبیات بود.
ج- رایج‌ترین انواع شعر در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم «حماسی»، «مدحی» و «غنایی» بود.
د- نثر دوره سامانی گرچه ساده بود؛ اما اصطلاحات علمی و اشعار و امثال در آن بسیار رواج داشت.

د - ب (۴)

ب - ج (۳)

الف - د (۲)

الف - ج (۱)

کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی

کدام مورد بیانگر ویژگی سبکی نثر زیر نیست؟

- «سالی چند بماندند که ملک بنام کودکی بود و کس هیبت نداشت و هیچ سپاه گرد نیامد تا شاپور بزرگ شد. پس چون پنج سال برآمد، عقل و تدبیر اندرو بدید و نخستین چیزی که از عقل و ادب شاپور بدیدند یک شب بر بام کوشک خفته بود به تیسفون ...»

ایجاز و اختصار در لفظ و معنا (۲)

کوتاهی جملات (۱)

تکرار فعل یا اسم به حکم ضرورت معنی (۴)

بهره‌گیری بیشتر از لغات عربی (۳)

سراسری-انسانی-تیرماه ۱۴۰۱

همه موارد از دیدگاه تاریخ ادبیات «کاملاً» درست‌اند؛ بجز:

- ۱- قرن چهارم با دانشمند بزرگی چون محمد بن زکریای رازی آغاز شد و با شاعر بی‌نظیری مانند فردوسی ادامه یافت.
۲- در زمان سلجوقیان، بخارا عمده‌ترین مرکز فرهنگی به‌شمار می‌آمد و بسیاری از دانشمندان آثار ارزنده‌ای به پارسی پدید آوردند.
۳- در اوایل قرن پنجم بسیاری از اصطلاحات علمی، ادبی، دینی و سیاسی جدید از راه ترجمه متون عربی وارد فارسی دری می‌شود.
۴- امرای سامانی با تشویق شاعران و نویسندگان می‌کوشند، ترکیب تازه‌ای از هویت فرهنگی، یعنی بازیافتن اندیشه ایرانی در چارچوب فرهنگ اسلامی را ترویج کنند.

سراسری-انسانی-تیرماه ۱۴۰۱

در کدام عبارات، ویژگی‌های زبان پهلوی آمده است؟
 الف) در زمان اشکانیان و در شمال و شمال شرقی ایران رواج داشته است.
 ب) اغلب آثار ادبی پهلوی شفاهی بوده و به کتابت درنیامده است.
 ج) از این زبان ترجمه عربی و فارسی کلیله و دمنه و هزار و یک شب موجود است.
 د) در اصل «درخت آسوریک» و «یادگار زریران» به این زبان است.
 هـ) زبان رسمی دوران ساسانی و متعلق به ناحیه پارس است.

- ۱) الف - ب - ج ۲) الف - د - هـ ۳) ب - ج - د ۴) ب - ج - هـ

کنکورهای خارج از کشور - سراسری - انسانی

متن زیر برگزیده‌ای از کدام اثر ادبی است و مربوط به کدام دوره است؟
 «پس عبدالمطلب گفت که ایها الملک، من خداوند اُشترم نه خداوند خانه و مر این خانه را خداوندی هست و او خود خانه‌ی خود را نگاه دارد.»

- ۱) قابوس‌نامه - دوره‌ی غزنوی ۲) کشف‌المحجوب - دوره‌ی غزنوی
 ۳) کیمیای سعادت - دوره‌ی سلجوقی ۴) ترجمه‌ی تفسیر طبری - دوره‌ی سامانی

سراسری - انسانی - ۱۴۰۰

ابیات زیر از کیست و در چه قرن‌ی سروده شده است؟
 «به هوا درنگر که لشکر برف / چون کند اندر او همی پرواز
 راست هم‌چون کبوتران سپید / راه‌گم‌کردگان ز هیبت باز»

- ۱) انوری - ششم ۲) آغاجی - چهارم
 ۳) ناصر خسرو - پنجم ۴) جمال‌الدین عبدالرزاق اصفهانی - ششم

کنکورهای خارج از کشور - سراسری - انسانی

کدام گزینه به‌ترتیب، معرّف آثار: «سیاست‌نامه، الابنیه، شاهنامه‌ی ابومنصوری، حقائق‌السحر» است؟
 الف) نخستین کتاب نثر فارسی که تنها مقدمه‌ی آن به دست ما رسیده است.
 ب) نثر علمی حدوداً با این کتاب آغاز شد. این کتاب در عهد منصور بن نوح سامانی در خواص گیاهان نوشته شد.
 ج) از متون مهم تاریخی و ادبی قرن پنجم است که نویسنده آن‌را به امر ملک‌شاه سلجوقی در ۵۰ باب نوشت.
 د) این کتاب اولین و مهم‌ترین کتابی است که خاص علم نجوم، هندسه و حساب نوشته شده است.

- ۱) الف، ب، ج، د ۲) ب، د، الف، ج ۳) ج، ب، الف، د ۴) د، ب، الف، ج

سراسری - انسانی - ۹۹

از دیدگاه تاریخ ادبیات هم‌ی موارد کاملاً درست است؛ به‌جز:

- ۱) زبان پهلوی، زبان رسمی دوران ساسانی بود. این زبان اساساً به ناحیه‌ی پارس تعلّق داشته است و آن‌را «فارسی نو یا فارسی دری» نامیده‌اند.
 ۲) زبان فارسی باستان در دوره‌ی هخامنشی رایج بود. آثار برجای مانده‌ی این زبان، فرمان‌ها و نامه‌های شاهان هخامنشی به خط میخی است.
 ۳) آثاری که به زبان پهلوی تألیف شده، بیش‌تر آثار دینی زرتشتی است. حتی رساله‌های کوچکی مانند «یادگار زریران» رنگ دینی دارد.
 ۴) زبان پارتی در دوره‌ی اشکانیان رایج بود و تا اوایل دوره‌ی ساسانی نیز آثاری به این زبان تألیف می‌شده است.

سراسری - انسانی - ۹۹

۱ ابوعلی بلعمی، تاریخ بلعمی

۲ محمّد بن جریر طبری، تاریخ طبری

۳ محمّد بن جریر طبری، تاریخ بلعمی

۴ عده‌ای از علمای ماوراءالنّهر، ترجمه‌ی تفسیر طبری

کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی

۱۴ با درنظر گرفتن اختیارات شاعری تقطیع کدام سروده درست است؟

۱ تو در نماز عشق چه خواندی (U — U U — — — U — U)

۲ جان من و تو تشنه‌ی مهر بود (— U — U U — U — U — —)

۳ گامی به تو نزدیک و گامی دور (— — — U — — — U — —)

۴ پشت لبخندی پنهان هر چیز (— — — — U U — — U —)

سراسری-انسانی-دی ۱۴۰۱

- ۱ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. تنها مورد سوم نادرست است. در عهد سامانی، هنوز آوردن اصطلاحات علمی رایج نشده بود.
- ۲ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. شاهنامه ابومنصوری به سال ۳۴۶ قمری نوشته شده است. تاریخ الرسل و الملوك هم به دست ابوعلى بلعمی به فارسی برگردانده (ترجمه) شده است.
- ۳ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. موارد نادرست در دیگر گزینه‌ها:
گزینه ۱: تعداد کمی از اشعار پارتی باقی مانده‌اند.
گزینه ۲: زبان پارتی تا اوایل دوره ساسانیان رواج داشت.
گزینه ۴: محدوده زمانی درست ۵۵۹ ق.م. تا ۳۳۰ ق.م. است.
- ۴ گزینه ۴ پاسخ صحیح است.
به جای درخت آسوریک و یادگار زیربان باید نوشته شود: کلیله و دمنه و هزار و یک شب.
- ۵ گزینه ۳ پاسخ صحیح است.
- ۶ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. متن صورت سؤال از تاریخ بلعمی ذکر شده است که از نمونه‌های نثر دوره سامانی است. در عبارات صورت سؤال، تعداد لغات عربی کم است و به‌جز کلمات پرکاربردی چون «ملک، عقل و ...» اکثر کلمات فارسی هستند. سه گزینه دیگر ویژگی‌های نثر دوره سامانی را پیشنهاد داده‌اند که همگی در متن یافت می‌شوند. تشریح سایر گزینه‌ها:
گزینه ۱: نشانه کوتاهی جملات، تعدد فعل‌ها در متن است؛ مثلاً در خط اول متن، پنج فعل و بنابراین پنج جمله داریم.
گزینه ۲: بلعمی برای توضیح منظور خود در متن، خیلی حاشیه نمی‌رود و اتفاقات پنج سال اول زندگی شاپور را، مختصر و مفید در دو خط بیان می‌کند.
گزینه ۴: کلمه «عقل» در دو جمله پشت‌سرهم تکرار شده است و فعل «بدید» هم (با اندکی تغییر) در انتهای همین دو جمله تکرار شده است.
- ۷ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بخارا در زمان سامانیان عمده‌ترین مرکز فرهنگی به شمار می‌آمد و بسیاری از دانشمندان ساکن در این شهر، آثار ارزنده‌ای به پارسی و عربی در قلمرو فرهنگ اسلامی پدید آوردند.
- ۸ گزینه ۴ پاسخ صحیح است.
- ۹ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. داستان گفتگوی ابرهه و عبدالمطلب در جریان حمله اصحاب فیل به مکه، که بخشی از آن در صورت سوال ذکر شده، در کتاب «ترجمه تفسیر طبری» روایت شده است. این کتاب از نمونه‌های نثر دوره سامانی است.
- ۱۰ گزینه ۲ پاسخ صحیح است.
- ۱۱ گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. زبان پهلوی در مرحله‌ای میان فارسی باستان و فارسی نو (دری) قرار دارد و آن را «فارسی میانه» می‌نامند.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ابوعلی بلعمی به دستور منصور بن نوح سامانی، مأموریت یافت که تاریخ مفصلی را که محمد بن جریر طبری، آن را تحت عنوان «تاریخ الرسل و الملوك» به زبان عربی نوشته بود، به فارسی برگرداند. بلعمی همزمان با ترجمه‌ی کتاب، اطلاعات دیگری راجع به تاریخ ایران به دست آورد و بر آن افزود و با حذف مطالبی از اصل تاریخ طبری، آن را به صورت تألیفی مستقل درآورد که به «تاریخ بلعمی» شهرت دارد.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: وزن واژه شعر، «مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن» است و قاعداً باید مصوت کوتاه در «تو» بلند تلفظ شود. همچنین هجای پایانی کوتاه نیست و بلند است.

گزینه ۲: شعر اشتباه نوشته شده است و صورت صحیح آن، «جان من و تو تشنه پیوند مهر بود» است. تقطیع این گزینه نیز درست نیست و وزن شعر، «مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن» است.

گزینه ۳: تقطیع شعر درست است.

گزینه ۴: وزن شعر اساساً «فعلاتن فعلاتن فعلن» است و با توجه به اختیار آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن و ابدال (تبدیل «فعلاتن» دوم به «مفعولن»)، اشتباه تقطیع شده است.

۱	۱	۲	۳	۴
۲	۱	۲	۳	۴
۳	۱	۲	۳	۴
۴	۱	۲	۳	۴
۵	۱	۲	۳	۴
۶	۱	۲	۳	۴
۷	۱	۲	۳	۴
۸	۱	۲	۳	۴
۹	۱	۲	۳	۴
۱۰	۱	۲	۳	۴
۱۱	۱	۲	۳	۴
۱۲	۱	۲	۳	۴
۱۳	۱	۲	۳	۴
۱۴	۱	۲	۳	۴

